

Vista aèria d'una cabrada d'isards a la vall de Sorteny.

El Parc de Sorteny redissenya l'accés i millora la senyalització

Tema / pàgines 3-4

Ordino celebra amb activitats el 20è aniversari de la protecció de la vall com a espai natural

Es proposa un circuit d'orientació familiar, un concurs de fotografia i un taller d'il·lustració botànica

Viure Ordino / pàgines 14-15

Nou servei de bus parroquial amb més freqüències de pas, arribada a Sorteny i bitllet únic de 20 cèntims el trajecte

Entrevista / pàgines 12-13

Samuel Duró:

«Hem de trobar l'equilibri entre el que cal fer i el pressupost que tenim»

«Els serveis públics han crescut paral·lels a l'increment de la població»

Sumari

pàgina 7

Esports

Oriol Martínez triomfa al tennis taula amb vuit anys

pàgines 8

Medi ambient

Taller participatiu per a la candidatura de la Biosfera

pàgina 10

Activitats

La Nit de la Candela

pàgina 11

Gent gran

M. Àngels de Celis

pàgines 22-23

No et perdis...

Una edició especial de les festes del Roser d'Ordino

pàgina 24

L'Ordino de...

Martí Areny, de Cal Duedra

Editorial

La vall d'Ordino és capdavantera quant a conservació del paisatge i el patrimoni natural. La convivència dels espais naturals i l'activitat econòmica han permès a la parròquia un desenvolupament sostenible que podria comportar una dis-

es va iniciar amb les reunions sectorials, va continuar amb l'elaboració d'enquestes al carrer i ha acabat amb la posada en comú en format de taller participatiu que va tenir lloc a l'ACCO. Es van plantejar fortal-les i febleses del territori amb

rà els valors principals del Parc. No hem volgut quedar-nos en una data sinó que hem volgut anar més enllà amb la millora dels accessos i la senyalització a l'entrada. Inaugurarem un nou mirador al grau de la Llosa que pensem que serà un atractiu més per als turistes que visiten el Parc. En relació amb el medi ambient, segueix l'avenç en les vies verdes i completem el tram de camí ral que hi havia pendent entre Sornàs i Ansalonga. A més de recuperar i allargar les vies per anar peu, a la parròquia apostem per una mobilitat sostenible en general. Hem engegat un Pla estratègic del transport parroquial per fomentar el transport públic. L'1 de juny entra en funcionament el nou servei de bus parroquial amb millores notables per als usuaris. Hi haurà més freqüències de pas, un bitllet únic de 20 cèntims i servei fins a Sorteny de l'1 de juliol al 30 de setembre.

Durant aquests tres mesos d'estiu són molts els actes i esdeveniments programats. Pel que fa a les proves esportives, voldria destacar l'Andorra Ultra Trail que atrau a la parròquia milers

de corredors per fer la volta a un país. Sens dubte és la prova més mediàtica i internacional, però no per això volem deixar de destacar altres competicions com la Casamanya Extrem o la Travessa d'Ordino i la Massana, arrelades a la parròquia.

Ineludibles també són les festes que ens retroben amb les arrels i la tradició, les festes majors dels pobles, la festa parroquial de Sant Pere i enguany

molt especialment les Festes del Roser. I és que ara fa 50 anys, que es va autoritzar passar la festa gran de Sant Corneli al Roser i allargar la celebració tot el primer cap de setmana de juliol. El treball en equip amb la comissió de festes permetrà fer un programa d'actes més ampli i, gràcies a la col·laboració ciutadana, tindrem una mostra de fotos d'edicions antigues de la festa que exposarem al carrer.

La candidatura d'Ordino com a Territori de la Biosfera és molt positiva per al futur de la vall

tinició que només tenen 686 regions al món. La Dordonya, l'illa de Menorca i Ordesa i Mont Perdut són alguns dels llocs que han rebut l'etiqueta de la UNESCO de Reserva de la Biosfera. El setembre del 2019 es presentarà el dossier per a la candidatura Ordino Territori Biosfera i haurem d'esperar un any, fins al setembre del 2020, per conèixer el veredict. Independentment del resultat, valorem molt positivament la implicació que han mostrat els diferents sectors que representen la parròquia durant les primeres fases de treball del projecte. Ha estat un procés participatiu que

temes rellevants per al futur de la parròquia. La preocupació pel canvi climàtic o el relleu en el cultiu del tabac són algunes de les inquietuds del sector agropecuari. Els serveis, la qualitat de vida i el patrimoni són els aspectes que més valoren els habitants de la parròquia. Aquestes conclusions ens seran de gran utilitat per marcar les pautes i establir un full de ruta quant a polítiques més sostenibles.

La commemoració dels vint anys de la declaració del Parc natural de la vall de Sorteny, el 15 de juny, es farà amb un programa d'activitats que recorda-

Edita: Comú d'Ordino · Disseny, maquetació i redacció: Comú d'Ordino · Imatges: Comú d'Ordino · Correcció: Pites Roure
Dipòsit legal: AND 446-2009 · A/e: publicacions@ordino.ad

NOTA INFORMATIVA REFERENT AL CENS DE POBLACIÓ

EN APLICACIÓ DEL QUE PREVEU LA LLEI 9/2007 DEL CENS, US INFORMEM QUE S'ESTAN REVISANT LES DADES DEL CENS DE POBLACIÓ AMB L'OBJECTIU DE DEPURAR EL REGISTRE; PER AIXÒ CAL QUE VERIFIQUEU AL SERVEI DE TRÀMITS QUE HI CONSTEU INSCRITS CORRECTAMENT

**HORARI:
DE DILLUNS A DIVENDRES DE 8 A 16 HORES**

TEL. 878100 – COMU@ORDINO.AD

Tema

Un concurs d'idees per embellir els accessos i millorar la senyalització del Parc natural

Les accions es faran pel 20è aniversari

La botànica centra altres activitats

El Parc natural de la vall de Sorteny és sens dubte un referent nacional i turístic per a la pràctica del senderisme i l'esport que visiten el públic familiar i els amants de la natura en general. Els últims anys, des de la Conselleria de Medi Ambient ha rebut un impuls important per tenir més notorietat en projectes internacionals, com el transfronterer Parc de les Tres Nacions, la Xarxa Maragda, el turisme científic en col·laboració amb la UAB a través de l'observació d'espècies, o la gestió d'espais naturals al Pirineu amb el projecte Green. En l'any que celebrem els vint anys de la declaració de la vall de Sorteny com a Parc natural, es farà una inversió per embellir els accessos, a la part de baix, a la Canya de la Rabassa, on hi ha l'aparcament i la caseta d'informació del Parc, i a dalt, porta d'entrada al Parc, i també es millorarà la senyalització. El projecte imminent es farà mitjançant un concurs d'idees.

La senyalització vol fer més visible la cruïlla de desviament

Paisatge de l'estany de l'Estanyó, un dels llocs més visitats del Parc natural.

a la carretera (CS-370) en els dos sentits de la marxa i l'arribada a la Canya de la Rabassa. Per descomptat, es buscarà el mínim impacte en el paisatge i en el medi, amb un pressupost total de 47.000 euros. Paral·lelament, s'ha dissenyat un programa d'activitats que tindrà el punt àlgid de la celebració dels vint anys el dissabte 15 de juny. Es proposa una sortida guiada familiar, de dificultat baixa, per arribar fins al grau de la Llosa o planell del Quer, una

zona on s'instal·larà un mirador amb taules d'orientació i es donarà informació per identificar les espècies d'ocells de la zona. La sortida inclourà la visita al jardí botànic i un joc de pistes per a la canalla. Es proposa també un bany de bosc, *shinrin-yoku*, obert a tothom. La setmana del 24 al 30 de juny es faran diferents activitats al voltant de la botànica amb el títol «L'home i les plantes: una relació secular de per vida». En col·laboració amb La Capsa, es

país de creació, es proposa un taller d'il·lustració de plantes a l'aire lliure. El CENMA, col·laborador habitual de les activitats que es fan al Parc, ha preparat dues conferències i un taller de preparació de remeis naturals amb les plantes medicinals de la zona. Com cada any es farà la mostra d'espècies botàniques a la sala La Buna i tmbé una exposició amb una selecció de les imatges presentades al Concurs de fotografia, obert el 16 d'abril.

UN MIRADOR DE FÀCIL ACCÉS

El mirador al grau de la Llosa vol ser un atractiu per al gran públic, en un lloc força accessible. A més de la taula d'orientació i una taula interpretativa d'ocells, s'hi instal·larà un suport per fer-se selfies.

CONCURS DE FOTOGRAFIA

Fins al 16 de juny està obert el termini per participar en el concurs d'imatges que reflecteixin els valors del Parc i la convivència entre la conservació del patrimoni natural i l'activitat humana.

TALLER DE DIBUIX AMB LA CAPSA

La Capsa proposa un taller d'il·lustració botànica amb Rosa Muijal i Sergi Riba per a tots aquells que vulguin aprendre a dibuixar plantes amb precisió mitjançant l'observació de les espècies.

La minoria opina...

Sandra Tudó i Eva Choy

La vall de Sorteny celebra els 20 anys de la seva declaració com a Parc natural. Per commemorar l'efemèride, el Comú proposa diverses activitats adaptades a tots els públics, que esperem que arribin al màxim nombre de ciutadans de la parròquia. El Parc natural té un alt potencial turístic i és un centre d'atracció per als amants de la natura, del senderisme i de l'esport. Ara bé, els accessos i la senyalització han estat fins ara un dels punts febles. La iniciativa de l'estiu passat del bus per acostar els visitants des de l'aparcament del Serrat fins a Sorteny no va complir les expectatives, i des de la minoria ja vam denunciar-ne l'elevat cost i el poc ús que se'n va fer. Amb les noves línies del bus parroquial confiem que es pugui resoldre el problema de l'accés al Parc i, sobretot, que s'eviti la congestió de l'aparcament. Pel que fa a la senyalització, celebrem que la majoria del Comú hagi tret un concurs d'idees per a l'embelliment de les portes d'accés al Parc i, sobretot, per fer més visible el desviament de la carretera que condueix a Sorteny.

Carles Múgica: «Tota la vida hem anat a collir plantes remeieres a Sorteny per a ús domèstic»

El Carles Múgica marcava camins amb brúixola i altímetre quan no existia el GPS. Fa vint-i-quatre anys que treballa a la vall de Sorteny, actualment com a cap de secció, molt abans que es declarés Parc natural, ara fa vint anys.

- Quins serien els imprescindibles en una primera visita a Sorteny?

Depèn del perfil del visitant, si és més o menys caminador. Jo per a tots els públics, com a ruta senzilla, recomanaria seguir els senders interpretatius marcats que passen pel jardí botànic, el refugi i arribaria al planell del Quer. Per al públic que té experiència i està més acostumat a anar a la muntanya, proposaria anar fins a l'estany i el pic de l'Estanyó i fer el pic de la Serreta. Tot això en època d'estiu. I si és l'hivern, el Forn de Sorteny és un lloc imperdible per als amants de l'esquí de muntanya.

- I si hagués de definir el Parc en valors?

La botànica, la fauna, la geologia, el paisatge i el patrimoni cultural. Les construccions de pedra seca d'orris i cabanes també les podem trobar en altres llocs de la parròquia, com al Castellar, però al Parc també hi són i diuen molt de la història i del passat de la vall.

- Pel que fa a la diversitat d'espècies, quines destacaria?

El catàleg és molt extens i registrar-lo és part de la nostra feina. Si ens centrem en espècies vegetals, per exemple arborícoles, trobem a l'estatge alpí el pi negre (*Pinus uncinata*), el pi roig (*Pinus sylvestris*), per sota dels 1.800; en perill crític tenim el cirerer bord (*Prunus padus*), de la família de les rosàcies, i altres de típics són el bedoll (*Betula pendula*), el trèmol (*Populus tremula*), la moixera de guilla (*Sorbus aucuparia*), les escobes (*Cytisus purgans*), l'avet (*Abies alba*) i l'abarset (*Rhododendron ferrugineum*), que a Arcalís n'és ple i d'aquí ve el nom de l'Abarsetar. Pel que fa a les flors, és on tenim més varietat, amb una diversitat de fins a 800 espècies. Algunes de ben característiques com el *Narcissus poeticus*, la famosa grandalla, es troben quasi amenaçades, el julivert

El forestal Carles Múgica s'ocupa de la vall de Sorteny des de fa vint-i-quatre anys.

d'isard (*Xatardia scabra*) en perill crític; el pitxet, un altre narcís amb campana. Les tulipes salvatges que floreixen cap al maig i els lliris de final d'agost també identifiquen el paisatge.

- No reconeixem totes les espècies...

En una única visita no, dependrà de la floració de cada espècie. El millor lloc per observar la gran varietat és al fons de vall, on hi ha el refugi, i l'època de màxima esplendor entre el juny i el juliol. Per descobrir el més destacat es va fer el jardí botà-

La cabana d'isards s'ha incrementat des que no es caça

nic, que és parada obligada. És clar que si vas al pic de la Serreta costarà més de veure les plantes, però n'hi ha moltes i de molt maques, es tracta de parar atenció.

- A què es deu aquesta gran varietat floral...

A Sorteny hi ha un microclima per la forma que té la vall; les temperatures són molt altes a l'estiu i el tipus de geologia, les roques calcàries, afavoreixen aquesta varietat.

- Hi ha altres llocs propers amb tanta varietat?

Prop de Puigcerdà hi ha la vall d'Eina, que també és un lloc amb una flora molt important. Un dels principals motius per protegir aquest espai natural i convertir-lo en Parc va ser precisament aquest gran nombre d'espècies botàniques.

- Les remeieres sempre desporten més interès...

És normal, perquè es creuen els interessos científics i botànics amb els culturals i tradicionals. Tota la vida s'ha anat a la vall a buscar plantes medicinals, i encara es fa. A diferència del que es creu, la llei no prohibeix la collita de plantes remeieres per a ús domèstic i a Sorteny en trobem moltes.

- Com ara...

L'arrel de genciana per al mal de panxa o l'àrnica, que és molt coneguda com a antiinflamatori i les fulles de la qual també es fumaven. Per a ús culinari es pujava al pla de Sorteny a buscar comí i coscoll. La planta genciana es pot confondre amb el veladre tòxic quan no està florida, així és que els padrins feien una marca a la planta per saber diferenciar-les.

- I pel que fa als animals?

Ara, a la primavera, tenim l'àliga marcenca, preciosa, l'àliga daurada, i també podem veure el trenclòs de pas, una espècie amenaçada. La perdiu blanca, que està protegida, o la marmota. I per descomptat isards, erminis, senglars i cabirols. Amb els anys i la prohibició de la caça ha crescut força la cabana d'isards. Es fan dos recomptes a l'estiu i en l'últim se'n van comptar vuitanta. I no podem oblidar els amfibis: la serenalla pallaresa, la granota roja, el tritó pirinenc, la salamandra i la sargantana vivípara.

- L'observació de papallones també atrau força gent.

Així és, entre el maig i el setembre es comptabilitzen un cop per setmana i actualment n'hi ha vuitanta-tres espècies catalogades. Per primera vegada, acabem de trobar una *Hamearis lucina*, que es fa estrany en un lloc d'altura. És un catàleg destacat a 1.970 m d'altitud. Entre elles tenim, per exemple, la *Parnassius mnemosyne* i la *Pyrgus andromedae*, totes dues espècies en perill, i la *Parnassius apollo*, que també destaca per la seva bellesa.

- I la millor hora?

Sempre depèn del que busquis. Per mi, a l'estiu, sens dubte cap a les 6 de la tarda, quan tot hom ja ha marxat i a l'estany pots veure reflectides totes les muntanyes, i la Pica d'Estats. La posta de sol és increïble. Els animals s'albiren millor al capvespre. El millor és informar-se a l'entrada del Parc a l'Oficina de Turisme o consultar la web i demanar-ho.

- En aquests vint-i-quatre anys, ha canviat molt el públic?

Per descomptat, de la vall al Parc hi ha un abisme en nombre de visites. La declaració de Parc ens ha ajudat a donar-lo a

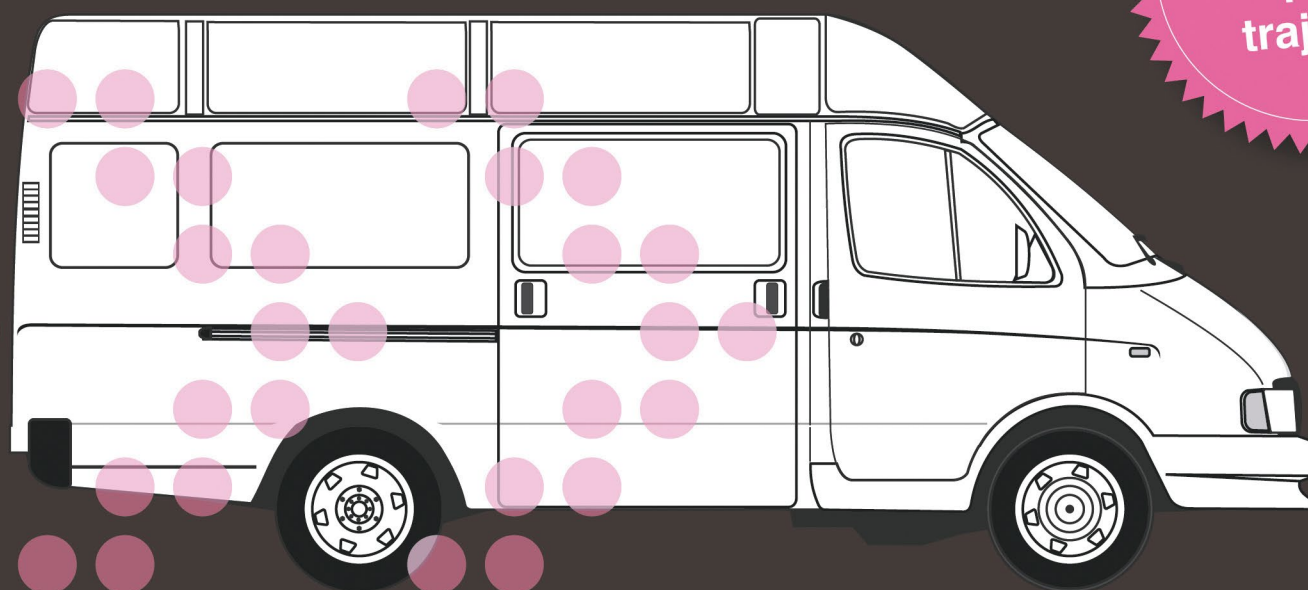
Hi ha un catàleg de 83 espècies de papallones

conèixer. Rondem les trenta mil visites l'any. Fa vint anys hauria estat impensable. S'ha fet molta feina quant a educació ambiental amb les escoles d'Andorra i també de fora. El Comú ha desplaçat a les aules agents del medi ambient per fer xerrades de sensibilització i transmetre la importància de preservar i conservar els espais naturals. També s'ha fet divulgació de l'orientació amb fites. Hi ha un tipus de públic més tranquil que ve a la primavera i a la tardor; evidentment, a l'estiu tot està més ple, el públic és familiar i el perfil és menys exigent. La mesura de regular l'accés ha contribuït a tenir un públic més respectuós i conscient que entra en un espai natural que cal protegir i que és patrimoni de tots.

BUS PARROQUIAL D'ORDINO

20 CÈNTIMS
per
trajecte

✓ Noves freqüències de pas

✓ Busos al Parc natural de la vall de Sorteny
de l'1 de juliol al 8 de setembre

Comú d'Ordino
www.ordino.ad
878 100

ordino **O**

#Ordino a les xarxes

facebook

ordinoésviu
2.419
seguidors

Els dijous de maig activareu els sentits a les #vallsdelnord amb el #TastMusic...

207 m'agrada 22 compartits 3 comentaris 8 0 0

L'ànima de #Fridakahlo omple ja l'Era d'Ordino...

153 m'agrada 21 compartits 9 comentaris 19 1

Nou servei de bus parroquial a #ordinoesviu...

110 m'agrada 11 compartits 6 comentaris 18

Avui reobrim el Coll d'Ordino, una via que dona molt de si...

61 m'agrada 7 compartits 0 comentaris 7

L'últim votant de la jornada #EG2019 a #ordinoesviu

85 m'agrada 4 compartits 7 comentaris 7 16

twitter

TOP TWEET ordinoesviu

3.807 715 3.439
tuïts seguint seguidors

2.106 impressions 11 RT 24 cors

Avui reobrim la carretera del Coll d'Ordino (CS-340) una via que uneix #ordinoesviu amb @canillo5, i on durant l'estiu transitaran ciclistes i turistes. @andorraworld_ad pic.twitter.com/8N1o9VvrAi

1.941 impressions 2 RT 9 cors

Tarifa única de 20 cèntims, més freqüències i arribada a #ParcnaturalSorteny al nou bus parroquial per impulsar l'ús del transport públic #ordinoesviu #ordinoesservei pic.twitter.com/dw055KD1S3

1.684 impressions 2 RT 7 cors

A #ordinoesviu preparem la celebració dels 20 anys de #ParcnaturalSorteny estrenem mirador, embellim l'accés i obrim Concurs de fotografia <http://www.ordino.ad> pic.twitter.com/BNhmG7IXGy

Instagram

572 490 1.708
posts seguint seguidors

146 m'agrada

100 m'agrada 2 comentaris

74 m'agrada

Esports

Ordino es fa un lloc en el tennis taula amb el campió de Catalunya i 'hopes' Oriol Martínez

Està entre els 24 millors d'Europa

Ordino irromp amb força en el món del tennis taula gràcies als resultats obtinguts per l'Oriol Martínez, de només vuit anys, fruit del Club de Tennis Taula de les Valls del Nord. L'últim títol de Martínez és el de campió de Catalunya de la seva categoria i tercer classificat en Equips Alevins, dues categories per sobre de la seva edat. La temporada passada va quedar entre els vuit millors del Campionat d'Espanya celebrat a Antequera i l'infant segueix imparable. Aquesta primavera va ingressar a la Selecció Europea de Promeses (*hopes*), on hi ha els trenta millors jugadors d'Europa de 12 a 14 anys, una entitat que neix amb la voluntat de plantar cara al gegant asiàtic, ja que els xinesos són els millors jugadors del món.

Es tracta de l'esportista més jove fitxat pel Centre d'Alt Rendiment de Catalunya (CAR) i als vuit anys ja segueix el programa

Al Club ja hi ha 28 infants

Educand que facilita el Govern per als esportistes d'elit que estan estudiant i competint per tot Europa. Tres hores d'entrenament diàries se sumen a les tasques escolars, «una hora de físics i dues de tècnica i competició», explica el seu pare, Antoni Martínez. «El talent el té innat, però haurà de treballar molt dur si vol mantenir les expectatives», reconeix. Els èxits d'aquest esport a la parròquia, el segon amb més llicències federatives al món després del futbol, no es queden només en un jugador. L'Emma Warboys, d'Ordino, també despunta al Club de les Valls del Nord, es va classificar entre les vuit millors de Catalunya i aquest any participarà en el Campionat d'Espanya, amb nou anys. L'afició al tennis taula ha crescut força i actualment al Club, que té el suport dels comuns d'Ordino i la Massana, ja hi ha 28 infants inscrits.

Oriol Martínez, al podi, aixeca la copa del primer lloc als Campionats de Catalunya.

La reforma del CEO inclourà una nova sala per al judo i un ascensor d'ús públic que connectarà amb el poble

El Centre Esportiu d'Ordino posa fil a l'agulla a l'última fase de la reforma iniciada el 2014, després de tancar els números per segon any consecutiu amb superàvit i fer realitat l'auto-finançament de les instal·lacions. La nova gestió, basada en l'eficiència i la sostenibilitat no només energètica, es consolida amb una nova inversió important, plurianual, de 3,6 milions d'euros. En poc més d'un any veuran la llum els nous vestidors per respondre a la demanda actual de 1.800 socis, a més dels usuaris puntuals i els infants que practiquen alguna activitat extraescolar al Centre. L'ampliació del Centre comportarà la creació d'un nou edifici que s'integrarà en l'actual amb més sales i la nova recepció, i permetrà recuperar les classes de judo que actualment

Imatge virtual del nou projecte arquitectònic.

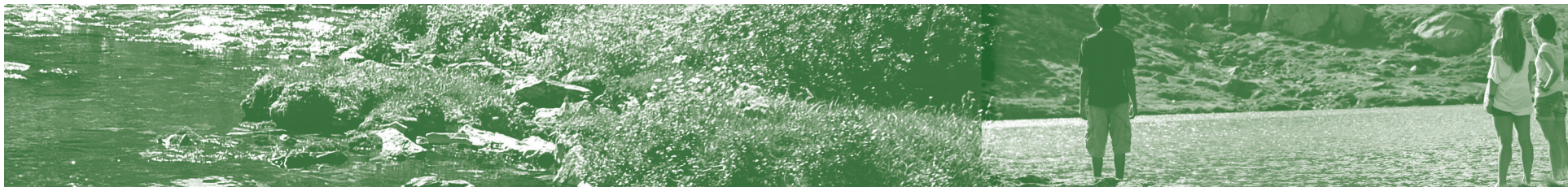
es fan al Centre de Tecnificació per manca d'espai. Recordem que es tracta d'un dels clubs arrelats a la parròquia amb més practicants. El projecte,

El Centre va tancar el 2018 i el 2017 amb superàvit

que durà a terme l'estudi Orteu Riba, ha tingut en compte la integració i la volumetria d'un edifici singular que va dissenyar Oriol Bohigas i que al llarg dels anys ha estat un referent de la parròquia, no només socioesportiu sinó també arquitectònic. El dibuix actual d'equipaments i serveis i el creixement de la població ha fet replantejar els

usos de l'edifici, que destinarà tots els metres quadrats a l'esport exclusivament. Es guanyarà, doncs, més espai del soterrani, on hi havia instal·lada La Capsa, i de la planta superior, on actualment hi ha l'Oficina de Turisme, que es traslladarà a la Casa Ferino amb la posada en marxa de la Casa de la Muntanya. Inicialment aquesta planta acollirà el parc infantil. Un altre aspecte interessant de la nova arquitectura és la instal·lació d'un ascensor d'ús públic que permetrà pujar al poble des del carrer Santa Bàrbara, on hi ha l'aparcament Prat de Vilella. Precisament aquí s'instal·larà l'únic accés al CEO; recordem que actualment n'hi ha dos. L'afectació de les obres als usuaris serà mínima i en cap cas hi ha previst tancar cap instal·lació durant els mesos d'execució.

Medi ambient

Un taller participatiu per resoldre els dubtes i mostrar les fortaleeses i febleses del territori

Una cinquantena de persones van respondre a la convocatòria del taller participatiu pel procés de candidatura d'Ordino com a Territori de la Biosfera. «Després de la primera fase de reunions sectorials i les enquestes

Es tanca la fase prèvia per a la candidatura de la UNESCO

de mostreig, el taller ha superat les expectatives i ha estat una experiència molt enriquidora per a tots», va valorar Marc Pons, conseller de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat. Un dels sectors que més s'hi ha implicat, també per l'afectació directa del projecte, ha estat l'agropecuari. «Es van posar sobre la taula algunes inquietuds com la preocupació pel canvi

Taules de treball amb els ciutadans el dia del taller participatiu.

climàtic i l'alternativa al cultiu del tabac», va explicar Marc Font, assessor del projecte per elaborar el dossier de la candidatura que es presentarà al setembre. Buscar una estratègia comuna des del sector de l'hoteleria i la restauració o reivindicar un retorn per un territori que aporta paisatge i patrimoni natural van ser altres qüestions que es van tractar al taller participatiu. No es descarta repetir aquesta metodologia de treball en altres projectes que impliquin la ciutadania.

Els assistents van treballar sobre aquestes i altres conclusions extretes de les enquestes. Els resultats del taller es faran públics i es podran consultar a la web www.biosferaordino.ad, on s'explica el projecte que ha d'atorgar a Ordino el reconeixement com a Territori de la Biosfera per part de la UNESCO. Haurem d'esperar un any per saber si es concedeix.

Els set comuns celebren el Dia del Medi Ambient amb una jornada festiva i activitats lúdiques per a tothom

Es presentarà el videojoc educatiu Recicla-clar

Els set comuns han organitzat conjuntament, per primera vegada, la Festa del Medi Ambient, que se celebrarà al Prat del Roure, a Escaldes-Engordany, el diumenge 2 de juny, de les deu del matí a les quatre de la tarda, amb la col·laboració de Pirinenca de Serveis. La crida s'ha fet a totes les parròquies per arribar al màxim de gent i conscienciar sobretot les famílies de la importància de sensibilitzar els infants envers el medi ambient.

El reciclatge ocupa un lloc destacat i per això una de les accions ha estat la creació del videojoc Recicla-clar, que es vol convertir en una eina educativa per a les escoles. Tothom que ho vulgui podrà provar aquest joc, que consisteix a classificar els residus segons el tipus i deixar-los al contenidor corresponent. Es farà un repartiment de premis entre els jugadors que més puntuïn. Durant la jornada festiva s'han programat quatre tallers sobre elaboració de mel, construcció de menjadores d'ocells, reciclatge de paper i construcció de joguines a partir de residus. També s'han programat jocs eco-poètics i el gran Kahoot, una exposició de refugis d'insectes, animacions de ball i, al migdia, una arros-

Cartell de la Festa del Medi Ambient dels set comuns.

sada per a tots els assistents pel preu simbòlic de dos euros. Els treballs d'educació ambiental i sensibilització basats en el reciclatge van començar a les escoles de primària a l'abril amb accions coordinades entre tots els centres. De la parròquia hi han participat 200 escolars dels 2.300 que s'han mobilitzat, a partir dels sis anys. En el programa d'activitats s'ha inclòs des de representacions de titelles, amb l'espectacle *El drapaire trapella*, fins a la construcció de menjadores d'ocells i refugis d'insectes, a càrrec de l'Aula Oberta, els mateixos que s'exposaran al Prat del Roure. Els alumnes més grans han visitat les instal·lacions del Centre de tractament de residus CTRASA i n'han conegut el funcionament.

Fem parròquia

Plantada d'arbres i brigada de neteja impulsades pel Consell d'Infants

A les sessions hi van els alumnes dels dos sistemes

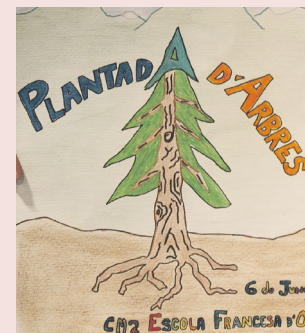
Impulsada pel Consell d'Infants, els alumnes de deu anys de l'Escola Andorrana es van organitzar per crear una brigada de neteja, coordinats pel Departament d'Higiene del Comú d'Ordino. L'àmbit d'actuació van ser els voltants del nucli urbà. L'acció ha volgut ser un exemple per mantenir nets els espais públics de jardins i voltants del poble. El compromís dels escolars d'Ordino manifestat a la sala del Consell durant el curs ha continuat amb la plantada d'arbres a càrrec dels alumnes de l'Escola Francesca a Encodina, a la zona del Corb. El Departament de Medi Ambient ha facilitat un centenar de plançons de pi negre. Les accions van acompanyades d'una xerrada prèvia i, en el cas de la plantada, d'un taller a càrrec del CENMA. El Consell d'Infants ha esdevingut

La professora i els autors del cartell amb el cònsol major.

una porta oberta a les propostes i inquietuds de les generacions més joves. S'accepten els projectes que tenen interès general i es tiren endavant amb l'ajut del Comú sempre que són viables. La preocupació per mantenir el

paisatge i tenir cura del medi ambient són dues constants en les exposicions de les classes convidades a la sala del Consell. Les idees es treballen primer a classe i es proposen les que són triades per la majoria.

CONCURS DE CARTELLS

La plantada d'arbres va anar acompanyada d'un concurs de cartells per difondre l'activitat. Es van presentar dotze propostes després d'haver-les treballat a la classe de català amb els alumnes de CE2 de l'Escola Francesca. Els guanyadors han estat el trio format per Pablo Carascosa, Pol Castillón i Guillem Babot. El jurat va estar format pels mestres d'Ordino i de la resta d'escoles franceses d'Andorra.

Nous punts verds per als contenidors

Tots els contenidors de la parròquia quedaran integrats en illes ecològiques o punts verds. El pla, que ha començat aquesta primavera amb la instal·lació d'un màxim de cinc, es farà de manera progressiva a tres anys vista. Actualment hi ha una quinzena de casetes de fusta que serveixen per cobrir els quatre contenidors de recollida selectiva, però el pas del temps els ha fet malbé i seran substituïts. En funció del lloc on es trobin es decidirà si la fusta continua sent el material més apropiat o si es faran d'obra, menys exigent quant a manteniment. Els punts verds facilitaran l'accés a l'usuari i a més compliran la voluntat d'endreçar i integrar al màxim els elements que han d'anar a la via pública. Evitar la contaminació visual i trobar la màxima integració en el paisatge és una voluntat política que es recull en les normatives aprovades els últims anys.

Més de 800 alumnes al Clean Up Day

Més de 800 alumnes dels centres escolars de tots els sistemes han participat en el Clean Up Day que es va celebrar el divendres 10 de maig, amb el color fúcia com a protagonista. La sensibilització de les institucions amb el medi ambient i la transmissió des de la base ha fet possible incrementar considerablement els 500 alumnes que van participar en l'edició passada. Les set parròquies, el Ministeri de Medi Ambient i empreses com Andorra Telecom van donar suport a la iniciativa, aquesta última amb

una aportació econòmica sorgida de l'estalvi de paper en l'emissió de factures. Pel que fa a la implicació dels comuns, van ser els encarregats de recollir, emmagatzemar i tractar els residus de tot tipus que es van trobar durant la jornada. A la parròquia, l'actuació va anar a càrrec dels alumnes de l'Escola Andorrana de Segona Ensenyança, que van intervenir en diferents punts. El Clean Up Day és una acció que se celebra a tot Europa i aquesta ha estat la cinquena edició, coordinada pel Centre Andorra Sostenible.

Els escolars d'Ordino amb els residus que van recuperar en diferents punts de la parròquia.

Activitats

La llum de les espelmes tornarà a il·luminar carrers, balcones i places en la Nit de la Candela

Deu mil espelmes tornaran a il·luminar el poble d'Ordino el 22 de juny coincidint amb el solstici d'estiu. La Nit de la Candela va néixer al poble italià de Vallerano, a 60 km de Roma, va creuar el Mediterrani fins al poble de Pals i l'any passat va desembarcar a Ordino amb el suport d'Andbank i, enguany, de Nord Andorrà. «Només de veure el poble ja vam saber que seria un èxit», reconeix Daniele Raggi, l'impulsor de la iniciativa juntament amb Laura Sánchez. La llum de les espelmes dona una màgia especial allà on es projecta i serveix per ressaltar la bellesa arquitectònica, en aquest cas de carrers, places, balcones, jardins i racons del poble. Una de les nits més curtes de l'any promet intensitat gràcies a les actuacions que s'han programat. El cartell nocturn inclou el cabaret de foc de la companyia Tribu Barcelona Itana & Natàlia amb els malabars de torxes, a la plaça del Pajó. La banda Nicòmac oferirà un directe a la plaça Major amb un concert de música que fusiona el rock amb el jazz i altres estils.

Durant la Nit de la Candela s'encendran novament milers d'espelmes per celebrar el solstici d'estiu.

Un altre dels entorns escollits com a escenari són els jardins del Museu d'Areny Plandolit, on actuarà el duet de cançó mediterrània, llatina i folk Yuca al Caliu, format per veu i guitarra.

I finalment, els jardins de Casa Rossell, un espai també privilegiat, acollirà el duet de guitarra i veu Sander Clasen i Laly Rodríguez, que es presenten amb so acústic i elèctric i un repertori

propi de música tranquil·la. Com a novetat, s'instalarà un *food truck* al poble, a més de l'oferta de menús especialment dissenyats per a aquest dia, a càrrec dels restauradors locals.

Durant el dia, als jardins de la Casa Pairal s'instalarà un mercat que obrirà la temporada als artesans que mostren els seus productes, tèxtils, joies i manualitats.

Més de tres-centes persones participen en el cicle cultural 'Geografies' dedicat a Mèxic

Pàniker omple amb els déus asteques

L'interès per la cultura mexicana ha portat fins a Ordino més de tres-centes persones, una xifra semblant a la de les altres dues edicions, dedicades al Japó i a l'Índia. Han estat quinze dies d'activitats ininterrompudes: conferències, tallers, teatre, cinema i art, que han servit per mostrar la realitat mexicana des de múltiples perspectives, amb convidats aportats pel fotògraf i ex-editor Albert Padrol, responsable dels continguts del cicle. Un format que no es qüestiona per la varietat de propostes i la bona acollida. «Tots els convidats i els continguts han estat molt interessants», ha reconegut Guillamet, director de l'IEA, que

Guillamet aposta per repetir format

organitza el cicle conjuntament amb el Comú d'Ordino. Destaca la conferència d'Agustí Pàniker, convidat al cicle per segona vegada, que va tenir més de cinquanta assistents. El director de l'editorial Kairós va obrir la segona setmana del cicle amb «La traïció dels déus asteques». Les dues exposicions, de Pedro García Villegas i de Ruth González, també han estat entre les propostes que més han agradat, amb una assistència de 112 persones. La gastronomia, amb tallers i degustacions a càrrec de La Adelita, no va deixar indiferents els assistents. Guillamet aposta per la continuïtat en l'edició de la consolidació del cicle.

Sonia García García, una de les convidades al cicle.

Nits Obertes

L'ordinenc David Font participarà enguany en les Nits Obertes amb el concert que ofereix l'Onca Bàsic cada estiu i que enguany es trasllada a Cal Pal. El guitarrista actua el 24 de juliol amb la flauta travessera d'Elizabeth Downes en el duet Divertimento. És una de les quatre actuacions programades a les Nits Obertes, que tindran l'escenari habitual a la plaça Major. El primer concert, amb el duet Blue Note, format per la pianista Teresina Serra i el saxofonista i cantant Guillem Tudó, serà el 10 de juliol i ens traslladarà al segell discogràfic dels grans del jazz. Els concerts gratuïts continuaran a l'agost, el dia 7, amb Old School i versions del rock clàssic i el blues. Finalment, el grup Amaru interpretarà música ètnica per al despertar de la consciència.

Gent gran

M. Àngels de Celis: «El primer vano de la col·lecció el portava la mare per anar al teatre»

La M. Àngels de Celis és una habitual de la Casa Pairal, més aviat discreta però dinàmica i participativa. Apassionada del colleccionisme, està jubilada, després d'haver estat al capdavant de l'Hotel Sant Miquel d'Ansalonga durant divuit anys.

- Es va cansar de l'hotel?

Era molta feina; vam treballar del 1966 al 2008 i just quan va començar la crisi vam plegar. Llavors els turistes s'hi instal·laven quinze dies o més. Érem un hotel familiar, sempre ple, i teníem molt bona relació amb els clients, molts d'ells van passar a ser amics i encara hi mantenim relació. Vam tenir la sort de tenir un gran equip, especialment la Núria Solsona. El personal d'un hotel i el tracte és el que marca la diferència turística. Però és una feina molt esclava.

- Hotel i museu?

Sí, allà teníem la col·lecció de pins. La va començar el meu home i tenim més de dos-cents mil exemplars de cent vint-i-cinc temàtiques diferents.

- Una afició compartida.

I tant, quan anava a escola, als viatges de fi de curs ja m'agradava endur-me un record i anar-lo guardant.

- Doncs s'ho va prendre molt seriosament: pins, didals, cu-

M. Àngels de Celis explica algunes peces de la col·lecció de les quals guarda un record especial.

- Ileretes, cargols de mar, segells d'Andorra, miniatures i vanos...

Sí, aquesta col·lecció de vanos és de cent trenta exemplars, però a la Casa Pairal només n'hi hem exposat cent.

- I les joies de la corona?

Amb un valor sentimental, el primer de la col·lecció. Un vano blanc de blonda que la meva

mare portava quan anava al teatre fa més de cinquanta anys. Jo el volia sempre i fins que no em vaig fer gran no el vaig tenir. Com a valor històric, un d'època isabelina que vaig comprar en un antiquari a la plaça del Pi. De marfil i fil d'or, està pintat amb aquarel·la. I un exemplar del 1800 de la Fira de mostres de València.

- Té el temps molt ocupat... A què no es dedica?

A estar a casa sense fer res. Sóc activa i m'agrada participar en tot el que es fa. A Ordino i arreu. Dels viatges que s'organitzen procuro no perdre-me'n cap. Una de les meves passions són les manualitats, en faig de tot tipus. I ara estic pintant uns mandales.

LA CASA PAIRAL HA MUNTAT UNA EXPOSICIÓ AMB UN CENTENAR DE VANOS DE LA SEVA COL·LECCIÓ PARTICULAR

Els horts socials han tornat a fer el ple

La demanda d'hortos continua a l'alça i els horts socials de la parròquia d'Ordino estaran a ple rendiment aquest estiu gràcies a la participació de la gent gran de la parròquia. Enguany s'hi afegixen dos hortolans més i ja seran dotze les persones que formaran part del projecte social que va engegar a totes les parròquies la Fundació Julià Reig. Als padrins i padrines més actius se sumen, com sempre, els alumnes de l'Aula Oberta de Segona Ensenyança. Les parcel·les concedides són a Segudet, a l'hort de les Hortes –propietat de la família Rebés– i als horts de Casa Rossell, al carrer dels Còms.

Dotze hortolans treballaran les parcel·les dels horts socials aquesta temporada.

Festa de la gent gran

Ordino acollirà la Festa de la gent gran el divendres 7 de juny amb activitats lúdiques i esportives que començaran amb una caminada popular, a un quart de deu del matí. Com a parròquia amfitriona s'espera el màxim de participació en aquesta trobada interparroquial. Durant el matí hi haurà una masterclass a l'aire lliure de ioga i pilates, a càrrec de Rosa Bonsom, a la plaça Prat de Call. Altres actes destacats del programa són l'exhibició dels alumnes de ball, que tindrà lloc a l'ACCO, i un ball de tarda obert a tothom.

Entrevista

Samuel Duró: «Els serveis públics han crescut com a conseqüència de l'increment i l'activitat de la població»

El conseller Samuel Duró a la taula d'orientació del mirador del Coll d'Ordino.

Samuel Duró és conseller de Manteniment, Serveis i Circulació, una de les carteres que tenen una afectació més gran en el dia a dia de les persones.

- Com ha afectat l'increment de població dels últims anys en els serveis públics?

La parròquia ha crescut molt i hem hagut de fer front a molts canvis. L'afectació s'ha vist en la demanda, en el pressupost, en l'increment de serveis i en l'organització de la feina, sens dubte. Amb els anys hi ha hagut una professionalització i tothom ha hagut de fer un esforç.

- Fa poc s'ha fet una reestructuració important.

Com deia, el creixement del Comú ha estat paral·lel al de la parròquia. Actualment som

és un canvi intern en els processos per millorar la planificació i l'organització. Un exemple n'és la incorporació de personal per al manteniment dels edificis. Hem hagut de donar resposta a l'increment d'activitats i esdeveniments que tenen lloc a la parròquia: la feina prèvia i posterior, els muntatges i desmuntatges, el transport de material... amb el greuge que quan hi ha més actes és temporada alta per a tothom. També hem implantat una app interna per al seguiment i el control de la gestió de tasques i manteniments a mitjà i a llarg termini.

- L'externalització de serveis respon també a aquesta política d'optimitzar els recursos?

Absolutament. Ja fa dos anys que, via concurs, es va exter-

nalitzar el servei de jardineria de la parròquia, a excepció del poble d'Ordino, i la valoració és positiva, perquè la disponibilitat del personal i dels vehicles s'ha de tenir en compte per donar resposta en qualsevol moment.

- Les precipitacions són cada vegada més imprevisibles...

Aquest hivern ha estat molt diferent. El 2016 gairebé no va nevar, el 2017 hi va haver moltes precipitacions arreu i no hi havia prou maquinària per a tanta demanda. Què passa llavors? Que els preus són desorbitats i no hi arribes. És per això que el 2018 decidim tirar endavant el contracte amb una empresa. Aquest any, els episodis de neu han estat molt seguits i intensos en un període molt curt. I aquest servei evidentment té un cost suplementari, però l'avantatge és que funciona a demanda i t'assegures la prioritat. Ara sempre tenim disponibles una carregadora gran, quatre de petites i dos camions. Es va impulsar una campanya per conscienciar la població de la importància de participar en la treta de neu. Les queixes han disminuït i hi ha hagut una gran millora, però els moments crítics sempre hi seran.

- Quines inversions destacades s'han fet?

La renovació del parc mòbil del Comú. Els últims quatre anys

s'ha invertit en dos jeeps, tres furgonetes, la substitució de l'Unimog i un utilitari. Es tracta de vehicles Euro 6, que compleixen la normativa quant a emissió de gasos. Som una administració i hem de donar exemple en tot el que estigui al nostre abast. La renovació lu-

tòriament d'una manera progressiva, no només aquesta, totes. El pressupost és el que és i no podem enllestir-ho tot de cop com ens agradaria. Hem de fer el màxim possible adaptant-nos a la realitat, que és que els diners són limitats. Com en tot, el que s'ha de buscar és

«S'han recollit els fruits de la bona feina que va fer l'equip anterior»

mínica també respon a aquest criteri: tots els fanals que es posen incorporen tecnologia led.

- S'ha ampliat, l'enllumenat públic?

S'ha reforçat en llocs puntuals on hi havia una mancança, com ara el Coll d'Ordino, i l'any passat es van instal·lar trenta-dos fanals nous de baix consum. L'objectiu també es homogeneïtzar el mobiliari urbà a la parròquia. S'ha treballat, de forma destacada, a la Cortinada i a la Clota Verda. Cada any se'n fan una trentena. L'enllumenat públic a la parròquia té 1.864 punts, no parlem només de fanals, sinó també de focus i altres tipus d'enllumenat. Les inversions s'han de fer obliga-

l'equilibri, i no és fàcil trobar-lo. Hem de fer les coses bé mirant de satisfer totes les necessitats sense excedir-nos. Al nostre mandat s'ha recollit la sembra dels anteriors, la bona feina; hem trobat uns números molt sanejats i hem pogut continuar en aquesta direcció. Per sort no hem hagut de viure la crisi dels darrers anys i el vent ens ha estat favorable per tirar endavant moltes reformes.

- Altres millores en el mobiliari urbà són els tancats per als contenidors?

Sí, són petites millores que augmenten la qualitat de vida. És un altre exemple de com tenir cura de la imatge de la parròquia, i volem que siguin igual a

«El servei extern de treta de neu ha estat un encert, tot i que sempre hi ha moments crítics»

un equip de dotze persones en temporada d'hivern, que en època d'estiu s'incrementa fins a unes vint-i-cinc per a tasques de pintura, jardineria i manteniment, que només podem fer amb bon temps. El que hem fet

nalitzar el servei de jardineria de la parròquia, a excepció del poble d'Ordino, i la valoració és positiva, perquè la disponibilitat del personal i dels vehicles s'ha de tenir en compte per donar resposta en qualsevol moment.

Duró i Riba, a la sala del Consell, el dia de les eleccions generals.

tot arreu. Tenim dues propostes, els tancats de fusta que ja coneixem, i els d'obra, que no ne-

altra millora ha estat la col·locació de més bancs, al carrer, a la plaça Major i al Lloser d'Ordino.

«La gestió actual dels aparcaments és necessària per a la plataforma modal de FEDA»

cessitaran tant manteniment, ja que la fusta s'erosiona amb el temps. A més a més de l'estètica, també tenen un accés més fàcil i pràctic per a l'usuari. Una

- **Som una parròquia neta pel que fa al reciclatge?**
Sens dubte sí, tot i que sempre podem millorar. Les dades del reciclatge són positives a la

parròquia; destaca l'increment d'envasos, que ens ha portat a fer una recollida setmanal més al poble d'Ordino, hem passat de dues a tres. Això no és només mèrit nostre, sinó que des del Centre Andorra Sostenible s'han fet moltes campanyes de sensibilització i educació pel reciclatge. L'administració fa esforços importants i s'hi dediquen molt recursos.

- **Ara s'introduiran millores en la deixalleria?**

Sí, en la gestió, ja que és un servei mancomanat entre Ordino i la Massana. Hi haurà un control més acurat de la procedència dels residus que hi arriben i es farà un pesatge amb registre de dades setmanal. Quant a l'afectació als usuaris, no es permetrà deixar-hi res fora de l'horari d'obertura.

- **Quina valoració fa del servei d'incidències a la via pública a través de l'app?**

Va sorgir una mica per gestionar amb un telèfon directe les possibles incidències arran de la neu i ara és un canal directe amb el ciutadà. És una manera de deixar constància de totes les queixes i demandes que entren. Es resolen els casos d'acord amb la urgència i la gra-

vetat del que es planteja, i es fa molt bona feina.

- **Aviat s'obriran dos nous aparcaments a la parròquia. Com es gestionaran?**

Sí, enllestirem un aparcament a la Cortinada i un altre a la Plana de Babot. Seran aparcaments amb control d'accés per barrera, com tots els altres. És una mesura lògica que ha eliminat les permanències abusives dels vehicles. Hem d'estar preparats, la implantació a totes les parròquies de la plataforma de mobilitat intermodal de Fedra implicarà aquest control de la gestió dels pàrquings. Pel que fa a les tarifes, no són en cap cas abusives, hi ha modalitats per atendre les diferents necessitats dels usuaris. S'implantarà també el pagament de les sancions via Tpv virtual o bé PayPal.

- **I pel que fa a la via pública, com afronta la parròquia el problema dels gossos?**

Farem el que es decideixi des de tots els comuns, ja que és una afectació comuna. Nosaltres voldríem apellar al sentit comú, perquè al final són els propietaris els que s'han de fer càrrec del problema. Seguirem transmetent el missatge de ci-

visme. El mobiliari urbà es malmet molt i hem de procurar la convivència entre tots, els que tenen animals i els que no en tenen. El sentit comú no sempre funciona, i per això el Comú reforçarà amb rètols la prohibició que els gossos entrin als

«Tots els fanals de la parròquia incorporen tecnologia led»

edificis públics i en determinades zones enjardinades.

- **Quan falten poc més de sis mesos per a la fi d'aquest mandat, quins són els deures pendents?**

Continuar fent tot allò que creiem necessari dintre de les nostres possibilitats i deixar-ho tot endreçat i encaminat per als que vinguin després. Les coses s'han de viure; des de fora no tens una visió real de com funciona tot. L'aprenentatge d'aquests anys ha sigut molt important, i crec que per a l'equip també, tots hem crescut i volem fer la feina millor cada dia. Si podem donar continuïtat al que s'ha fet, ja es veurà.

PERFIL

Lloc de naixement
París

Data de naixement
18 de novembre de 1976

Professió
Pilot d'helicòpter

Aficions
Esquí i curses de muntanya

Viure Ordino

Llum verda a una zona d'esbarjo a la Terra de la Closa de la Cortinada

Es manté el minicamp i s'hi instal·len jocs i tirolina

La Cortinada estrenarà a la tardor una nova zona d'esbarjo a la Terra de la Closa, on actualment hi ha el camp multi-esports i un aparcament, una superfície total de 1.107,16 m². La nova transformació d'aquest espai públic dibuixarà tres àrees lúdiques diferents que conviuran amb el camp de futbol existent. La primera, que substituirà l'aparcament, comprendrà una zona de joc per a infants de 2 a 6 anys, un terreny de 344,80 m² amb paviment de seguretat, on s'hi instal·larà un conjunt de jocs de fusta, un balanç, un gronxador amb cistella i un joc de rotació. Hi haurà una altra àrea destinada a infants més grans, d'entre 4 i 12 anys, amb una superfície de 522 m², on s'instal·laran una tirolina i dos tobogans metàl·lics que s'integraran al pendent del terreny, anomenat de vessant. La Terra de la Closa també tindrà una zona de repòs per a adults amb bancs i taules, a la part superior. Atesa la construcció del nou aparcament a les Massanelles, s'ha fet una apos-

Plànol del projecte de remodelació de l'espai públic a les Massanelles.

Les Claus de la Cortinada, un itinerari cultural per donar un impuls al poble

La Cortinada rep un impuls per donar a conèixer els seus equipaments i llocs d'interès amb l'itinerari cultural Les Claus de la Cortinada. A més de la recent obertura de Cal Pal, no podem oblidar que el poble té les pintures originals del segle XII a Sant Martí de la Cortinada, una de les joies del romànic i del

patrimoni nacional. També es conserven dues moles dels segles XVI i XVII, la Mola de Cal Solé i la de Cal Pal, i la serradora, amb demostracions en directe. A partir del maig i fins a l'octubre obre les portes el Centre de Natura de la Cortinada, on es fan activitats d'educació ambiental.

ta per ampliar la zona de joc i esports en un lloc on hi ha força veïns. El cost de les obres és de 324.013 euros i tindran una durada de quatre mesos. Es tracta de donar més servei al poble de la Cortinada, on la població ha crescut molt els últims anys i ha rebut un important impuls des de la iniciativa privada amb l'obertura de nous establiments dedicats a la restauració i un nou equipament cultural, Cal Pal, que es remunta a l'època medieval i es pot visitar de franc els caps de setmana.

Última publicació de toponímia

Vista de Sornàs.

Conscients que els topònims són drets identitaris de pobles i cultures, el Comú d'Ordino ha treballat per recuperar aquesta part de la història de la vall a través de la llengua. El projecte editorial de recollir els topònims dels diferents pobles d'Ordino es va reprendre el 2016. Amb la coordinació de continguts de la filòloga Lúcia Rabassa, aquest estiu veurà la llum el tercer i últim volum dedicat als pobles de Sornàs, Ansalonga, Ordino i Segudet. L'edició estarà disponible en format digital, igual que es va fer amb l'anterior, centrat en Llorts i el Serrat. Si bé el primer volum es va publicar en paper amb l'estudi de la Cortinada, Arans i l'Ensegur, s'ha optat per la versió digital perquè té un cost inferior i perquè és més accessible a tothom.

Calvente donarà vida al bosc artístic amb 'Arrels'

L'escultor Àngel Calvente animarà el bosc de l'Esquella amb el projecte artístic *Arrels*. L'artista ha estat el guanyador del primer premi, amb una dotació de 2.500 euros. El jurat va atorgar un segon premi de 500 euros a *Som bosc*, de l'artista Emma Regada, col·laboradora de La Capsa, espais de creació. La selecció respon al concurs d'idees per transformar el bosc de l'Esquella en un bosc artístic, al qual es van presentar nou propostes. L'Esquella és un espai natural, a prop del poble, accessible a peu pel camí de Segudet o per la carretera del Coll d'Ordino, on ja hi ha instal·lat el bosc viu que recupera la llegenda del tió. *Arrels* té un pressupost

Anna Call, cap de Cultura, mostra la proposta seleccionada.

de 42.000 euros i tindrà un termini d'execució de cinc mesos. Calvente crearà un univers escultòric amb la instal·lació de vint-i-vuit peces de pedra arti-

L'artista instal·larà 28 escultures a l'Esquella

ficial i resines. El títol, segons ha explicat, respon al vincle dels habitants d'Ordino amb la natura. Pel que fa a la definició del projecte, «pretén simbolitzar l'esperit de les llegendes tradicionals sobre un suport

estructural de suggeriments mitològics, que parlen del llop, les dones d'aigua, els menairons, i personatges misteriosos dels boscos», en paraules de l'artista. La senyalització s'inclou en el projecte i pren com a element unes mans que s'integraran als arbres i assenyalaran cada grup escultòric. Aquestes mans guiaran el visitant en el recorregut pel bosc. El projecte *Arrels* s'exposarà a l'Edifici Sociocultural L'Estudi perquè tothom en pugui conèixer el contingut. S'espera que a la tardor ja estigui enllestit i que sigui un nou atractiu a la parròquia, també per al públic turista, amb referents d'èxit com el bosc d'Oma, a Biscaia.

Nou bus parroquial amb més freqüències, arribada a Sorteny i preu de vint cèntims

El Comú incentiva l'ús del transport públic

El Comú d'Ordino tira endavant un nou servei de bus parroquial que incrementarà les freqüències de pas, reduirà el temps d'espera en trenta minuts i tindrà un preu de 20 cèntims, a diferència del bitllet únic actual que té un cost d'1,80 euros per trajecte. Una altra millora del nou servei és que la línia arribarà a Sorteny, pel mateix preu, durant la temporada d'estiu, de l'1 de juliol al 8 de setembre, amb vint sortides. El cònsol major, J. Àngel Mortés, i el conseller d'Administració, Comunicació i Comerç, Xavier Herver, van comparèixer per explicar la posada en marxa d'aquest Pla estratègic, que va començar el 2018 amb la instal·lació de tretze marquesines noves a les parades de bus i que continuarà durant el 2019 amb vuit més de projectades i la implantació d'aquest nou servei de bus. «La millora respon a una voluntat d'incentivar el transport públic per a una mobilitat més sostenible, fet que repercutirà directament en la qualitat de vida dels habitants d'Ordino», assegura el cònsol Mortés. Herver va explicar la reestructuració del servei, que entrarà en

Xavier Herver i J. Àngel Mortés presenten el Pla estratègic del transport parroquial.

funcionament amb dos minibusos adaptats que compleixen la normativa Euro 6 per a la reducció de gasos i tenen una antiguitat màxima de tres anys en circulació. «Aquests van ser alguns dels requisits del concurs de concessió d'aquest servei». Els horaris de la línia Ordino-el Serrat, amb trenta-una freqüències de pas, començaran a les set del matí i s'allargaran fins a les deu del vespre, de manera que s'hi afegixen dues no-

ves sortides: a dos quarts de deu i a les deu del vespre, per donar opció als usuaris que arriben a Ordino amb l'últim bus de la línia nacional L6 o L6bis. La línia del Coll d'Ordino es reforçarà al matí, a la tarda per l'horari escolar, i al vespre, i es complementarà a l'estiu amb la línia que anirà fins a Sorteny. Mortés es va referir a l'incentiu del transport parroquial també com una conseqüència del creixement demogràfic de la

parròquia els últims anys. El Pla estratègic compleix la llei de la transició energètica, aprovada el 2018, per fomentar una mobilitat més sostenible des de les administracions. «El vehicle elèctric ha quedat descartat per la manca d'autonomia a l'hora de donar un servei correcte i pels desnivells propis de la nostra orografia», afegix Herver. Durant el 2018 s'han fet 30.186 trajectes i s'espera que el 2019 arribin a fer-se'n

45.000. Pel que fa a la tarifa única, es mantindrà la gratuïtat per als menors de 18 anys i els majors de 65. El diferencial de preu i la reducció del temps d'espera a la meitat són els dos aspectes més rellevants que el Comú confia que facin replantejar a molts habitants de la parròquia l'ús del transport públic, en detriment del vehicle particular, per aconseguir una mobilitat sostenible.

LES CLAUS DEL NOU SERVEI

Estalvi d'1,60 €
Tarifa única 0,20 €

Enllaç L6
Noves sortides al vespre, 21.30 h i 22 h.

Més territori
Nova línia Ordino-Sorteny.

Més sostenible
Vehicles adaptats i Euro 6 per reduir l'emissió de gasos.

Nou impuls a la Ruta del Ferro amb la recuperació de les visites familiars, una exposició i una web pròpia

El Comú d'Ordino recupera aquest estiu «La Ruta del Ferro a l'esquena», una activitat que es va iniciar el 2008 pensada per a les famílies amb infants d'entre 5 i 12 anys. Es tracta de fer la ruta a peu mentre es van fent activitats didàctiques vinculades a la interpretació del camí i de l'entorn. Com a novetat, la visita serà guiada i inclou la motxilla amb el llibre d'activitats, un llibre guia per als adults i el material necessari (lupa, cola, llapis, tisores i pinzell). La Ruta del Ferro és un

Dues nenes fan les activitats proposades a la Ruta.

dels productes turístics estrella de la parròquia, un itinerari que es pot fer a l'hivern, i que a l'estiu té l'atractiu afegit de la visita a la mina de Llorts, i així ho demostra el nombre de visites que rep l'equipament. Aquest any, per primera vegada, la mina es va obrir durant les vacances de Pasqua i tot apunta que es repetirà l'experiència. El valor històric, paisatgístic i cultural d'aquest camí és comú al d'altres pobles de punta a punta del Pirineu que, vinculats pels seus lligams passats amb

la indústria del ferro, han tirat endavant una associació. S'han emprès accions comunes per promoure l'itinerari transfronterer amb el nom La Ruta del Ferro als Pirineus, que agrupa Andorra, Catalunya, l'Arieja, Aquitània i el País Basc. L'exposició itinerant «El patrimoni industrial de la Ruta del Ferro als Pirineus», arriba ara a Ordino i es podrà veure a L'Era Rossell fins al 2 de juny. Un altre projecte engegat per l'associació és una pàgina web de divulgació que està en construcció.

NOTTE DELLE CANDELE

II EDICIÓ

NIT DE LA CANDELA ORDINO

Dissabte 22 de juny de 2019, de 21.30 a 1 h

ANDBANK /

ordino **O**

Reportatge

Els Contrabandistes, L'Óssa i les falles són algunes de les tradicions recuperades

Dues farses satíriques

Els Contrabandistes i L'Óssa són dues representacions satíriques que porten a escena alguns dels tòpics i estereotips propis de la cultura pirinenca. El judici als contrabandistes a la plaça Major, el dilluns de Carnaval, i la mort de l'últim os, als jardins de Plandolit, serveixen per fer una revisió de l'actualitat, temes que troben la complicitat en les rialles del públic, que creix any rere any. Les entitats i associacions culturals són responsables de la seva recuperació.

Repic de campanes i exposició pels cinquanta anys del Roser

Fa cinquanta anys que el Roser va passar a ser la festa grossa d'Ordino. Sant Corneli, la festa major, es va quedar amb un únic dia d'actes tradicionals. El Comú no ha volgut deixar passar l'ocasió de commemorar aquest fet per pensar alguns actes extraordinaris al voltant de la celebració, que enguany serà els dies 7 i 8 de juliol i que, com sempre, estarà organitzada per la comissió de festes del jovent del poble.

L'acte més destacat serà l'exposició de fotos al carrer amb imatges de les edicions anteriors que està preparant el Comú. De fet, des de fa mesos s'ha fet una crida ciutadana per aconseguir el màxim de material antic per fer divulgació de

la festa. Un repic de campanes i l'ofrena floral a la Verge seran els actes més tradicionals. Tot i tenir un origen religiós, el Roser pren un caràcter popular i les flors són les protagonistes. Una de les característiques que la fan única és que aplega totes les generacions i els ordinencs hi participen molt activament. Es recupera el partit de futbol de solters i casats i se'n prepara un de vòlei per a solteres i casades. Es vol recuperar també un tret distintiu de la festa, les samarretes que s'han portat al llarg dels anys, i exposar-les. A diferència dels Contrabandistes i de L'Óssa, que s'han recuperat anys després, el Roser d'Ordino és una tradició que mai s'ha deixat de celebrar.

Les falles per Sant Pere

El Pirineu sencer celebra l'arribada de l'estiu amb una festa amb foc, ara Patrimoni de la Humanitat. Ordino la va recuperar l'any passat per la revetlla de Sant Pere. Els fallaires fan la primera encesa a la plaça Major i fan rodar les falles fins a Prat de Call. L'Associació de Fallaires, que vol fer extensiva la celebració a tot el territori, va trobar a Ordino la complicitat necessària des del minut zero, a més de la col·laboració de coneixedors de la tradició local com l'Isidre Baró.

Ordino Arcalís presenta l'atractiu del nord a l'estiu amb activitats per a tots els públics

Si les muntanyes d'Ordino són conegudes a l'hivern perquè conserven la neu durant més temps i amb les millors condicions, a l'estiu es despullen per lluir amb l'esplendor que la natura ens ofereix. Els cims més septentrionals del Principat d'Andorra abracen la vall d'Ordino formant un dels paisatges més impressionants i potents de tota la serralada pirinenca. Els pics de Creussans, Tristaina, Arcalís, la Serrera, Font Blanca, Cataperdís..., tots per sobre dels 2.500 m, tenen aquest estiu un nou vigilant: el telecabin Tristaina, que amb el telecadira de Creussans ens faran volar en un viatge únic de més de 600 m de desnivell.

TELECABINA TRISTAINA, L'ASCENSOR AL PARADÍS.

Els visitants podran admirar unes vistes panoràmiques imponents de tota l'estació i arribar còmodament asseguts i sobrevolant les muntanyes a la Coma del Forat en un trajecte de no més cinc minuts.

TELECADIRA DE CREUSSANS, EL MÉS ALT D'ANDORRA

Un dels remuntadors més emblemàtics de l'estació seguirà oferint aquest estiu la possibilitat de contemplar un horitzó espectacular. El recorregut supera un desnivell de 400 m en aproximadament vint minuts.

LA BICI ÉS PER A ARCALÍS!

Ordino Arcalís també és bicicleta! La ruta de ciclisme del Serrat a Arcalís té una categoria 1a sp (molt difícil) i és una de les més conegudes d'Andorra. Per als que prefereixen gaudir del paisatge, a Ordino Arcalís també lloguem bicicletes elèctriques.

SENDERISME ILLIMITAT: LES MUNTANYES QUE NO S'ACABEN

Les pistes, les canals i la varietat de trajectes que configuren el domini esquiable a l'hivern, a l'estiu es transformen en veritables paradisos on la flora i la fauna autòctones s'obren camí. Senders de gran recorregut, però també excursions de fàcil accés són els veritables protagonistes de l'estiu a l'estació. Per als que vulguin aprofundir més en aspectes com l'orografia, la història o altres matisos, s'ofereixen rutes guiades.

Imatge del nou telecabin instal·lat aquesta temporada a Ordino-Arcalís.

EXCURSIONS EN GICAFER I QUADS: RACONS INÈDITS, EXPERIÈNCIES SORPRENENTS

El vehicle eruga dona la possibilitat de fer rutes guiades sorprenents per paratges inèdits dels cims d'Ordino Arcalís, envoltats de la tranquil·litat de la muntanya. Els quads són una alternativa motoritzada, d'ús més lliure, que permeten explorar racons insospitats, arribar més lluny i prendre's l'excursió amb més autonomia.

GASTRONOMIA A L'ALTURA DE LES NOSTRES MUNTANYES

La gastronomia d'alta muntanya es reflecteix en l'oferta de restauració que es proposa a la Borda de la Coma. El restaurant segueix apostant per la cuina tradicional alpina, amb les peculiaritats que caracteritzen Ordino Arcalís. Amandes, carns a la brasa, hamburgueses i altres àpats típics són els principals plats que trobaràs a la carta!

Un 11% més d'esquiadors fa assolir el rècord de facturació

L'estació va tancar la temporada d'hivern amb els millors resultats dels últims anys. L'ocupació va experimentar un creixement de l'11% i va arribar als 199.000 dies

d'esquí. Aquest fet, combinat amb un augment del consum mitjà per esquiador del 12%, va fer créixer la recaptació per caixa de l'estació en un 25%. La venda directa de forfets Ordino

Arcalís n'ha estat la protagonista, amb un increment del 35%. També són destacables les xifres de restauració i de l'escola, amb uns increments del 25% i el 15%, respectivament.

Bus parroquial

Noves freqüències

Del 9 de setembre al 30 de juny

Ordino - El Serrat

Ordino

7.00	7.30	8.00	8.30	9.00	9.30	10.00	10.30	11.00	11.30	12.00
12.30	13.00	13.30	14.00	14.30	15.00	15.30	16.00	16.30	17.00	17.30
18.00	18.30	19.00	19.30	20.00	20.30	21.00	21.30	22.00		

El Serrat

7.30	8.00	8.30	9.00	9.30	10.00	10.30	11.00	11.30	12.00	12.30
13.00	13.30	14.00	14.30	15.00	15.30	16.00	16.30	17.00	17.30	18.00
18.30	19.00	19.30	20.00	20.30	21.00	21.30	22.00	22.30		

Ordino - Coll d'Ordino

Ordino

7.50	8.20	8.50	9.20	17.20	17.50	18.20
18.50	19.20	19.50	20.20	20.50	21.20	21.50

Coll d'Ordino

7.55	8.25	8.55	9.25	17.25	17.55	18.25
18.55	19.25	19.55	20.25	20.55	21.25	21.55

De l'1 de juliol al 8 de setembre

Ordino - El Serrat - Sorteny*

Ordino

7.00	7.30	8.00	8.30	9.00*	9.30*	10.00*	10.30*	11.00*	11.30*	12.00*
12.30*	13.00*	13.30*	14.00*	14.30*	15.00*	15.30*	16.00*	16.30*	17.00*	17.30*
18.00*	18.30*	19.00	19.30	20.00	20.30	21.00	21.30	22.00		

El Serrat / Sorteny

7.30	8.00	8.30	9.00	9.40*	10.10*	10.40*	11.10*	11.40*	12.10*	12.40*
13.10*	13.40*	14.10*	14.40*	15.10*	15.40*	16.10*	16.40*	17.10*	17.40*	18.10*
18.40*	19.10*	19.30	20.00	20.30	21.00	21.30	22.00	22.30		

Ordino - Coll d'Ordino

Ordino

7.50	8.20	8.50	9.20	19.50	20.20	20.50
21.20	21.50					

Coll d'Ordino

7.55	8.25	8.55	9.25	19.55	20.25	20.55
21.25	21.55					

*Viatges d'anada i tornada al Parc natural de la vall de Sorteny

Horaris museus

Museu de la Miniatura +376 838338

De dilluns a dissabte de 9.30 a 13.30 h i de 15.30 a 19 h.
Diumenge de 9.30 h a 13.30 h.

Museu Casa d'Areny-Plandolit +376 836908

De novembre a abril: de 10 a 14 h i de 15 a 18 h.
Diumenge i dilluns, tancat.

Maig, juny, setembre i octubre: de 10 a 14 h i de 15 a 18 h.
Diumenge tarda i dilluns tancat.

Museu Postal +376 836908

De novembre a abril: de 10 a 14 h i de 15 a 18 h.
Diumenge i dilluns, tancat.

Maig, juny, setembre i octubre: de 10 a 14 h i de 15 a 18 h.
Diumenge tarda i dilluns tancat

Cal Pal +376 338096

Exposició Primera Pedra.
Obert dissabtes i diumenges de 10.30 a 13.30 h.

Centre de Natura de la Cortinada +376 849849

De novembre a abril: tancat. Obertura excepcional per a grups
(en particular grups d'escolars) sota reserva prèvia.

Maig, juny, setembre i octubre: de dimarts a divendres
de 10 a 13 h i de 15 a 17 h. Dissabtes 10 a 13 h i de 15 a 18 h.

Telèfons d'interès

EMERGÈNCIA

Bombers	118
Emergències	112
Hospital	871 000
Informació del trànsit	1802 1802
Informació nacional	111
Informació internacional	119
Polícia	110
SUM (Servei Urgent Mèdic)	116

SERVEIS PARROQUIALS

Atenció ciutadana (24 H)	163
CAP (Centre d'Atenció Primària)	747 025
Comú d'Ordino	878 100
Despatx parroquial	835 014
Oficina de Turisme	878 173
Servei d'Atenció a les Víctimes de	181
Violència de gènere i Violència Domèstica	

Busos

L6

Sortides des d'Ordino

De dilluns a dissabte

De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts

Diumenge

De les 8 h a les 21 h cada 30 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

De dilluns a dissabte

De les 7 h a les 21 h cada 30 minuts

Diumenge

De les 7.30 h a les 21 h cada 30 minuts

L6b

Sortides des d'Ordino

De dilluns a divendres

De les 7.15 h a les 21.45 h cada 30 minuts

Dissabte i diumenge

De les 7.45 h a les 20.45 h cada 60 minuts

Sortides des d'Andorra la Vella

De dilluns a divendres

De les 6.45 h a les 21.15 h cada 30 minuts

Dissabte i diumenge

De les 7.15 h a les 20.15 h cada 60 minuts

Aquest servei no circularà els dies de Meritxell,
de Nadal i de Cap d'Any

BUS NOCTURN BN3

Divendres, dissabtes, vigílies de dies festius,
festes majors de capitals de parròquia i dies
assenyalats

Primera sortida d'Andorra la Vella,

Príncep Benlloch:

a les 22.30 h, cada 1.30 hora

Primera sortida d'Ordino, la Closa:

a les 23 h, cada 1.30 hora

Última sortida d'Andorra la Vella,

rotonda les Costes:

a les 4 h, cada 1.40 hora

Ordino en imatges

CICLE DE CINEMA

L'organització de la Ultra Trail i el treball dels voluntaris va centrar l'última sessió del Cicle de cinema de muntanya i de viatges.

DIADA DE SANT JORDI

La consellera de Cultura, Vanessa Fenés, va repartir les roses a les padrines que van assistir al berenar i al quinto de Sant Jordi a la Casa Pairal.

EXPOSICIÓ A LA BUNA

L'anglesa Jasmine Lilleby va mostrar els seus treballs compromesos amb la sostenibilitat i el medi ambient, des de sis perspectives diferents, a La Buna.

DIA DE LA DONA

Les educadores de l'Escola bressol van commemorar el Dia de la dona amb aquesta divertida foto de grup al jardí de La Baldufa. El riu de Segudet també es va il·luminar de lila.

BREUS

INTERCANVI INTERGENERACIONAL

La Casa Pairal va acollir la I Jornada Intergeneracional lúdica i esportiva entre els alumnes de formació professional d'AFEL i la gent gran de la parròquia.

COLL D'ORDINO

La carretera del Coll d'Ordino (CS-340) va quedar reoberta al trànsit el 24 d'abril. Amb el bon temps, el COEX reprèn els treballs de millora de la via que uneix les parròquies d'Ordino i Canillo.

NOVES MARQUESINES

Instal·lades les noves marquesines a les parades de bus d'Arans, la Cortinada, Ansalonga, Sornàs i la Clota Verda. La inversió del 2019 es tancarà amb una de nova a les Massanelles.

APARCABICIS

A les Escoles Germans de Riba s'hi han instal·lat anelles per aparcar bicicletes. Un nou punt que s'afegeix als ja existents a l'Era del Raser, a la rotonda del Raval i a la plaça de Turisme.

NORD ANDORRÀ

La companyia de distribució elèctrica Nord Andorrà signa un conveni de col·laboració amb el Comú d'Ordino per patrocinar la Nit de la Candela amb una aportació de tres mil euros.

JARDINS D'ART

Els dies 21 i 22 de setembre s'exposaran als carrers, places i jardins del poble els treballs dels participants en el Premi Ordino Jardins d'Art, que enguany atorga un premi únic de 4.000 euros.

CAMÍ RAL

Des d'aquesta primavera es pot passejar pel nou tram de camí ral que uneix Sornàs amb Ansalonga. Es tracta d'una via verda que ha de permetre creuar a peu la parròquia de nord a sud.

ANDORRA ULTRA TRAIL

La Tamarro és la nova cursa que presenta l'Andorra Ultra Trail. Una marxa popular de 2,5 km que vorejarà el riu per Santa Bàrbara, i que farà que ningú es quedi sense participar en cap cursa.

TAST MUSIC

Ordino s'afegeix al cicle que marida gastronomia i música a les Valls del Nord. La Peixera va tancar els concerts al Restaurant El Traguet.

PATRIMONI DEL FERRO

El cònsol major va intervenir en els parlaments d'inauguració de la mostra del patrimoni del ferro a l'Era Rossell.

ART A L'ESTUDI

L'Edifici Sociocultural s'estrena com a sala d'exposicions amb la mostra conjunta de Montse Rubio i Maria Bacardí. S'hi van exposar una trentena d'obres.

CARAMELLES

Les places s'omplen de música per Pasqua gràcies a la tradició de les Caramelles que mantenen viva la Coral Casamanya i el Grup Artístic.

PRESENTACIÓ LITERÀRIA

Marta Alsina va presentar a L'Estudi el seu llibre La vida que queda, on comparteix la seva experiència vital després de perdre un fill.

No et perdis...

juny

Cultura

Dissabte 1
A les 19 h
FESTIVAL DE L'ESBART
VALLS DEL NORD
Auditori Nacional

Cultura

De l'1 al 30
EXPOSICIÓ ART CAMP 2010
Edifici Sociocultural L'Estudi

Cultura

Fins diumenge 2
EXPOSICIÓ 'EL PATRIMONI
INDUSTRIAL DE LA RUTA
DEL FERRO ALS PIRINEUS'
Era Gran de Casa Rossell

Cultura

Dimecres 5
A les 20.30 h
CLUB DE LECTURA
DE LES VALLS DEL NORD
Biblioteca comunal
Edifici L'Estudi

Gent gran

Divendres 7
A partir de les 10 h
FESTA DE LA GENT GRAN
Plaça Prat de Call

Turisme

A partir del 7
OBERTURA MINA DE FERRO
Llorts

Esports

Diumenge 9
A les 9 h
TROBADA CANILLO-ORDINO
Coll d'Ordino

Esports

Dissabte 15
OPEN ESCALADA
Rocòdrom CEO

Esports

Dissabte 15 i diumenge 16
A partir de les 9 h
CAMPIONAT D'ANDORRA
DE TENNIS TAULA
Pavelló Escoles Germans
de Riba

Medi ambient

Dissabte 15
A les 9.30 h
CELEBRACIÓ DEL 20è
ANIVERSARI DEL PARC
NATURAL DE LA VALL
DE SORTENY
ACTIVITATS: SORTIDES
GUIADES, CIRCUIT
D'ORIENTACIÓ I TALLER
DE BANY DE BOSC
Oficina de Turisme

Esports

Diumenge 16
A les 10 h
CASAMANYA EXTREM
Ordino-Casamanya

Esports

Dilluns 17
A les 20 h
FESTIVAL FI DE CURS SECCIÓ
RÍTMICA FC ORDINO
Pavelló Escoles Germans
de Riba

Infantil

Dimecres 19
A les 17.30 h
FESTA AQUÀTICA AMB
INFLABLES DELS CURSETS
DE NATACIÓ
CEO

Turisme

Dissabte 22
De les 17 a les 23 h
MERCAT ARTESANAL
Jardins Casa Pairal

Esports

Dissabte 22
A les 17 h
PARTIT DE PARES I MARES
DEL FC ORDINO
Pavelló Escoles Germans
de Riba

Cultura

Dissabte 22
A partir de les 21 h
NIT DE LA CANDELA
Nucli antic

Turisme

Diumenge 23
A partir de les 10 h
MERCAT ARTESANAL
Jardins Casa Pairal

Cultura

Diumenge 23
A les 12 h
CONCERT DE PRIMAVERA
DE LA CORAL CASAMANYA
Església parroquial

Cultura

Dilluns 24
TALLER D'IL·LUSTRACIÓ
BOTÀNICA AMB LA CAPSA
Parc natural de la vall
de Sorteny

Medi ambient

Dimecres 26
A les 19 h
20è ANIVERSARI PARC
NATURAL DE LA VALL
DE SORTENY
LLIURAMENT DE PREMIS DEL
CONCURS DE FOTOGRAFIA
CONFERÈNCIA DEL CENMA
'L'ÚS TRADICIONAL DE LES
PLANTES' AMB MANEL NIELL
Sala La Buna

Medi ambient

Dijous 27
A les 17 h
TALLER DE PREPARACIÓ
DE PLANTES MEDICINALS
AMB MANEL NIELL
La Capsa, espais de creació

Medi ambient

Dijous 27
A les 20 h
20è ANIVERSARI PARC
NATURAL DE LA VALL
DE SORTENY
CONFERÈNCIA 'ELS SECRETS
DEL PARC NATURAL
DE LA VALL DE SORTENY'
AMB SERGI RIBA
Sala La Buna

Popular

Divendres 28
A partir de les 20.30 h
REVEL·LA DE SANT PERE
Prat de Call

Popular

Dissabte 29
A les 12 h
MISSA I APERITIU
DE SANT PERE
Capella del Serrat

Medi ambient

Dissabte 29 i diumenge 30
EXPOSICIÓ DE PLANTES ME-
DICINALS DE MUNTANYA
I D'ÚS TRADICIONAL
Sala La Buna

juliol

Turisme

A partir del dimecres 3
OBERTURA DE LA MOLA I
SERRADORA DE CAL PAL
La Cortinada

Cultura

A partir del diumenge 7
EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES
DEL ROSER
Nucli antic

Popular

Diumenge 7 i dilluns 8
FESTES DEL ROSER
D'ORDINO
Nucli antic

Turisme

Diumenge 7
A les 10 h
VISITA GUIADA
FAMÍLIA EN RUTA
Mina de Llorts

Cultura

Dimecres 10
NITS OBERTES
BLUE NOTE
Plaça Major

Turisme

Divendres 12 i dissabte 13
A les 21.30 h
VISITA NOCTURNA
A LA RUTA DEL FERRO
Mina de Llorts

Esports

Diumenge 14
MULTISEGUR VOLTA
ALS PORTS
La Coma

Esports

Del 16 al 21
ANDORRA ULTRA TRAIL
VALLNORD
Sortides des d'Ordino

Popular

Divendres 19
A les 19 h
CASTELLERS D'ANDORRA
Prat de Call

Cultura

Dimecres 24
NITS OBERTES
DUET DIVERTIMENTO
Cal Pal, la Cortinada

Turisme

Dissabte 27 i diumenge 28
A partir de les 10 h
MERCAT ARTESANAL
Jardins Casa Pairal

Esports

Dijous 27
A les 9.30 h
CHALLENGE
ORDINO-LA COMA
La Coma

agost

Turisme

Divendres 2 i dissabte 3
A les 21.30 h
VISITA NOCTURNA
A LA RUTA DEL FERRO
Mina de Llorts

Popular

Dissabte 3 i diumenge 4
FESTA MAJOR DE LLORTS

Esports

Diumenge 4
TRAVESSA DE MUNTANYA
LA MASSANA-ORDINO
Pal, la Massana

Cultura

Dimecres 7
A les 21 h
NITS OBERTES
OLD SCHOOL
Plaça Major

Turisme

Dissabte 9 i diumenge 10 h
A les 21.30 h
VISITA NOCTURNA
A LA RUTA DEL FERRO
Mina de Llorts

Turisme

Diumenge 10
A les 10 h
VISITA GUIADA
FAMÍLIA EN RUTA
Mina de Llorts

Popular

Dijous 16
FESTA MAJOR DE SORNÀS

Turisme

Del 15 al 17
A partir de les 10 h
MERCAT ARTESANAL
Carrer Major

Turisme

Divendres 16 i dissabte 17
A les 21.30 h
VISITA NOCTURNA
A LA RUTA DEL FERRO
Mina de Llorts

Cultura

Dimecres 21
NITS OBERTES
AMARU
Plaça Major

Turisme

Divendres 23 i dissabte 24
A les 21.30 h
VISITA NOCTURNA
A LA RUTA DEL FERRO
Mina de Llorts

Turisme

Divendres 30 i dissabte 31
A les 21.30 h
VISITA NOCTURNA
A LA RUTA DEL FERRO
Mina de Llorts

Medi ambient

BENEDICCIÓ DEL BESTIAR-
Planell de la Rabassa

Popular

Dissabte 31 i diumenge 1
FESTA MAJOR LA CORTINADA

L'Ordino de...

Martí Areny Coma

Martí Areny Coma, a la borda agrícola, al costat d'una de les vaques de Casa Duedra, a la Cortinada.

Martí Areny Coma es defineix com una persona d'idees fixes, però aquest perfil conservador –en el millor sentit de la paraula– és el que ha fet possible que encara hi hagi prats verds a la Cortinada. «Els diners no m'han fet córrer mai, no fan la persona, han de ser un mitjà i res més», assegura aquest ramader de Cal Duedra, que va estudiar arquitectura però ja sabia on era el seu lloc, lligat a la terra, el mateix lloc que van ocupar els seus avantpassats i el mateix que continua ara el seu fill, també Martí. Areny ens ha recordat la importància de les cases a Andorra i a Ordino: «Per als hereus, la casa pairal i la seva pervivència en el temps és la responsabilitat més gran que podem tenir, està per sobre de la família i els cognoms. I no és gens fàcil mantenir un patrimoni, li ben asseguro». Juntament amb la casa, l'educació i la transmissió dels valors són els altres pilars en què creu l'ordinenc.

Lamenta el creixement de població en detriment del coneixement del territori, els usos i costums, els noms dels camins. Ell és feliç amb els seus animals, trenta vaques, i el seu hort, però no comparteix la queixa constant del sector. «No veig alegria, sempre ens queixem; un ha

d'aprendre a conformar-se, a vegades, i sempre surt el sol per a tothom». De tota manera, creu que la professió es valora poc. Considera que la candidatura Ordino Territori Biosfera pot ser molt interessant per a tots ells i per a la parròquia.

Areny Coma va estar vinculat a la política comunal de l'1 de gener de 1992 al 31 de desembre de 1999, com a conseller d'Agricultura i Medi Ambient, conseller major i dos anys com a cònsol menor al costat del Josep Duró, de Casa Ramonguem, a la qual pertanyia el seu padrí i a la qual

que va ser molt criticada al seu moment. «La configuració de la plaça era una altra, en aquell moment teníem més comerços, els cotxes estaven aparcats de qualsevol manera i pel mig passava la carretera general, així és que vam pensar que tots en sortiríem beneficiats», recorda. L'Escola bressol, l'edifici Casa Pairal, el Centre de Salut, molts dels serveis que tenim actualment s'impulsen en aquell moment. «No m'agraden els mèrits, sempre he preferit estar en segona línia. El millor que m'ha quedat de tot allò són els amics, les per-

«La casa perviu per sobre dels cognoms, ho és tot per a nosaltres»

encara se sent molt pròxim. «La credibilitat és fonamental en política, igual que a la vida, i per això has de ser honest. He sigut la mateixa persona amb càrrec que sense», reconeix.

El tàndem Duró-Areny va tirar endavant projectes que han deixat empremta a Andorra, com la recuperació de la Fira del bestiar a Andorra la Vella, i a la parròquia, com fer a Sorteny un Parc natural o fer per a vianants el carrer Major, una mesura que explica

sones, que al final és l'únic que importa. Els càrrecs són passatgers». Per ell, la política es fa a la Casa de la Vall, i al Comú «es gestiona i s'administra el dia a dia de la parròquia, que no és poc». Reconeix que la casa ara se li faria molt gran i no sabia per on començar, però que el que sí que faria és escoltar. «Nosaltres demanàvem molts consells a la gent gran, ens aportaven seny i sentit comú; als polítics d'ara els cal més humilitat».

Martinet

Qui no coneix el Martinet de cal Duedra? Un personatge atípic amb una gran sensibilitat. Amant de les nostres muntanyes, orgullós de la seva explotació agrícola, defensor de la ramaderia... Si teniu sort d'anar amb ell a veure les vaques, els vedells i el toro, us en parlarà amb molta consideració i passió. Gran defensor de les tradicions i dels missatges il·lustrats dels seus pares, us en farà una referència permanent. Ell vol transmetre a la Carolina i el Martí els seus consells, la seva experiència i el seu ideari, perquè Casa Duedra tingui llarga vida. No oblidem que Marisol, dona andorrana, està per salvaguardar la família.

No podem descuidar el seu tarannà social i la implicació política durant els vuit anys al Comú. La seva aportació ha estat fidel i d'un bon company, sempre disponible, escoltant i participant activament amb les seves idees respectuoses del passat.

Josep Duró